

Literatura

- MAYER, J. & H-W. SCHWEGLER, 2005: Katero drevo je to? Prevod iz nemškega izvirnika Welcher Baum ist das? B. Turk. Založba Narava, Kranj. 310 pp.
- ROLOFF, A., A. BÄRTELS, 2008: Flora der Gehölze. Bestimmung, Eigenschaften und Verwendung. Eugen Ulmer Verlag, Stuttgart, 3. Aufgabe. 855 pp.
- SPHON, M. & R., 2008: Katero drevo je to? Prevod iz nemškega izvirnika Welcher Baum ist das? B. Turk. Založba Narava, Kranj. 256 pp.

BRANKO ZUPAN

Campanula latifolia L.

Nova nahajališča redke vrste v Julijskih Alpah (Bohinj) in v vzhodnem delu Trnovskega gozda

New localities of a rare species in the Julian Alps (Bohinj) and in the eastern part of the Trnovski gozd plateau

- 9649/3** (UTM 33TVM13) Slovenija: Gorenjska, Julijske Alpe, Bohinj, planina Zgornja Grintovica, rob pionirskega smrekovega gozda na bukovem rastišču (*Anemone trifoliae-Fagetum*) pod potjo proti planini Blato, 1235 m n. m. Leg. & det. Polona Strgar, Branko Zupan in Peter Strgar, 18. 7. 2012 in B. Zupan & I. Dakskobler, 1. 8. 2012, herbarij LJS in fotografije avtorjev.
- 0150/1** (UTM 33TVL28) Slovenija: Primorska, Trnovski gozd, Javornik, na robu altimontanskega bukovega gozda (*Ranunculo platanifolii-Fagetum* s. lat.) pri Pirnatovi koči, okoli 1150 m n. m., tudi na robu altimontanskega bukovega tik pod vrhom Javornika (okoli 1235 m n. m.). Leg. & det. R. Terpin & I. Dakskobler, 9. 7. 2012, herbarij LJS.
- 0150/2** (UTM 33TVL28) Slovenija: Primorska, Trnovski gozd, Javornik, dolina med vzpetinama Dedni vrh (1217 m) in Špik (1189 m), ob cesti proti Nemcem (in naprej Vodican), gozdni rob altimontanskega bukovega gozda (*Ranunculo platanifolii-Fagetum*), 1135 m n. m. Det. R. Terpin, 6. 7. 2011, avtorjeva slika. Leg. R. Terpin & I. Dakskobler, 9. 7. 2012, herbarij LJS in fotografije avtorjev.

Širokolistna zvončica je evrazijska vrsta, značilnica združb visokih steblik (*Mulgedio-Aconitetea*) in lipovo-javorjevih gozdov (*Tilio-Acerion*) – FISCHER et al. (2008: 862), AESCHIMANN et al. (2004: 318). V Sloveniji jo poznamo z zelo redkih nahajališč v Julijskih Alpah (Črna prst, Ratitovec), v Karavankah, v Trnovskem gozdu, na Nanosu, Bohorju, Gorjancih in na Boču (JOGAN et al. 2001: 76, DAKSKOBLER 2003: 45–46, MARTINČIČ 2007: 628). V Trnovskem gozdu je bilo znano nahajališče iz njegovega zahodnega dela. Tam jo je, ob cesti od Ilovice proti Lokvam (9948/4), leta 1956 našel MARTINČIČ (1961: 6). Poleti 2011 je to postavno zvončico opazil eden izmed nas (RT) v skrajno vzhodnem delu Trnovskega gozda, ob cesti, ki vodi iz

Javornika mimo Nemcev na Vodice. Najdbo je dokumentiral s sliko. Naslednje leto smo si nahajališče ponovno ogledali in jih v bližini našli še več, tudi v neposredni okolici Pirnatove koče in tik pod vrhom Javornika. Širokolistna zvončica na Javorniku raste na svežih, nekoliko odprtih (svetlih) rastiščih, navadno na gozdnem robu, v pasu altimontanskega bukovega gozda, ki ga za zdaj uvrščamo v asociacijo *Ranunculo platanifolii-Fagetum*. Vrsto sestavo gozdnega roba z Javornika kažeta popisa 1 in 2 v tabeli 1. V prvem popisu sta poleg širokolistne zvončice dominantni predvsem vrsti *Eupatorium cannabinum* in *Rubus idaeus*, kar kaže na določeno podobnost z združbami gozdnih čistin. V Sloveniji imamo dokumentirano asociacijo *Rubetum idaei* (ŠILC & ČARNI 2012: 154). Bolj smiselna se nam zdi uvrstitev tega, še bolj pa drugega popisa z Javornika v združbo visokih steblik, začasno jo imenujemo *Scopolio carniolicae-Campanuletum latifoliae* nom. prov. Precej drugačno rastišče je na novem nahajališču v Bohinju, na planini Zgornja Grintovica, ki so ga odkrili trije izmed nas (PoS, PtS, BZ). Tudi to je neke vrste gozdni rob (ozek pas na pobočju pod potjo), toda bolj ali manj pionirskega smrekovega gozda na rastišču alpskega bukovja. Vrsta sestava te robne združbe je v popisu št. 3 v tabeli 1 in kaže določeno podobnost s sestoji asociacije *Arunco-Petasiteum albi* Br.-Bl. & Sutter 1977. Drugod v okolici te zvončice nismo opazili, v Bohinju pa jo sicer poznamo le pod planino Osredki (pod Črno prstjo), kjer raste v altimontanskem bukovem in javorovo-bukovem gozdu. Kljub redkim nahajališčem menimo, da ta vrsta ne potrebuje posebnega varstva. Njena rastišča v splošnem niso ogrožena, navadno so v precej odmaknjenih in malo obiskanih krajih, kjer večjih posegov v prostor ni pričakovati. Za ljudi, ki jo večinoma najbrž ne poznajo, ni preveč vabljiva ne kot okras, ne kot zdravilna rastlina. O njeni morebitni neavtohtonosti v vzhodnih Alpah smo razpravljali pred leti (DAKSKOBLER, *ibid.*).

Literatura

- AESCHIMANN, D., K. LAUBER, D. M. MOSER & J.-P. THEURILLAT, 2004: Flora alpina. Bd. 2: *Gentianaceae–Orchidaceae*. Haupt Verlag, Bern, Stuttgart, Wien. 1188 pp.
- DAKSKOBLER, I., 2003: Floristične novosti iz Posočja in sosednjih območij v zahodni Sloveniji – III. Hladnikia (Ljubljana) 15–16: 43–71.
- FISCHER M. A., W. ADLER & K. OSWALD, 2008: Exkursionsflora von Österreich, Liechtenstein und Südtirol. Land Oberösterreich, Biologiezentrum der OÖ Landesmuseen, Linz. 1391 pp.
- JOGAN, N., T. BAČIČ, B. FRAJMAN, I. LESKOVAR, D. NAGLIČ, A. PODOBNIK, B. ROZMAN, S. STRGULC - KRAJŠEK & B. TRČAK, 2001: Gradivo za Atlas flore Slovenije. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 443 pp.
- MARTINČIČ, A., 1961: Prispevek k poznavanju flore slovenskega ozemlja. Biološki vestnik (Ljubljana) 8: 3–8.
- MARTINČIČ, A., 2003: Seznam listnatih mahov (Bryopsida) Slovenije. Hacquetia (Ljubljana) 2 (1): 91–166.
- MARTINČIČ, A., 2007: *Campanulaceae* – zvončičevke. In: A. Martinčič (ed.): Mala flora Slovenije. Ključ za določanje praprotnic in semenk. Tehniška založba Slovenije, Ljubljana. pp. 621–632.
- MARTINČIČ, A., T. WRABER, N. JOGAN, A. PODOBNIK, B. TURK, B. VREŠ, V. RAVNIK, B. FRAJMAN, S. STRGULC KRAJŠEK, B. TRČAK, T. BAČIČ, M. A. FISCHER, K. ELER & B. SURINA, 2007: Mala flora Slovenije. Ključ za določanje praprotnic in semenk. Četrta, dopolnjena in spremenjena izdaja. Tehniška založba Slovenije, Ljubljana. 967 pp.

ŠILC, U. & A. ČARNI, 2012: Conspectus of vegetation syntaxa in Slovenia. Pregled vegetacijskih sintaksonov Slovenije. Hacquetia (Ljubljana) 11 (1): 113–164.

Tabela 1: Sestoji z vrsto *Campanula latifolia* v Julijskih Alp in vzhodnem delu Trnoveškega gozda (nomenklaturna vira MARTINČIČ & al. 2007 in MARTINČIČ 2003). Avtor tabele: I. Dakskobler

Table 1: Stands with *Campanula latifolia* in the Julian Alps and in the eastern part of the Trnovski gozd plateau (nomenclatural sources MARTINČIČ & al. 2007 and MARTINČIČ 2003). Author of the table: I. Dakskobler

Zaporedna številka popisa (Number of relevé)		1	2	3	
Številka popisa v podatkovni bazi FloVegSi (Database number)		243901	243900	244244	
Nadmorska višina v m (Altitude in m)		1135	1135	1235	
Lega (Aspect)		NE	SW	NE	
Nagib v stopinjah (Slope in degrees)		3	10	30	
Matična podlaga (Parent material)		A	A	AL	
Tla (Soil)		K	R	K	
Kamnitost v % (Stoniness in %)		0	10	10	
Zastiranje grmovne plasti v % (Cover of shrub layer in %):	E2	.	.	5	
Zastiranje zeliščne plasti v % (Cover of herb layer in %)	E1	100	80	80	
Zastiranje mahovne plasti v % (Cover of moss layer in %)	E0	.	.	5	
Število vrst (Number of species)		25	15	35	
Velikost popisne ploskve (Relevé area)	m ²	20	20	20	
Datum popisa (Date of taking relevé)		7/9/2012	7/9/2012	8/1/2012	
Nahajališče (Locality)		Javornik	Javornik	Zg. Grintovica	
Srednjeevropski kvadrant (Quadrant)		0150/2	0150/2	9649/3	
<i>Epilobietea angustifolii</i>	Plast				Pr.
<i>Rubus idaeus</i>	E2a	1	.	1	2
<i>Eupatorium cannabinum</i>	E1	4	.	.	1
<i>Stachys alpina</i>	E1	+	.	.	1
<i>Urtica dioica</i>	E1	+	.	.	1
<i>Hypericum hirsutum</i>	E1	+	.	.	1
<i>Fragaria vesca</i>	E1	.	.	+	1
<i>Pteridium aquilinum</i>	E1	.	.	+	1
<i>Mulgedio-Aconitetea</i>					
<i>Campanula latifolia</i>	E1	2	3	2	3
<i>Senecio ovatus</i>	E1	1	1	+	3
<i>Silene dioica</i>	E1	+	+	+	3
<i>Ranunculus plataniifolius</i>	E1	+	+	.	2
<i>Veratrum album</i>	E1	+	.	+	2
<i>Athyrium filix-femina</i>	E1	1	.	+	2
<i>Chaerophyllum aureum</i>	E1	.	2	.	1
<i>Phyteuma ovatum</i>	E1	.	+	.	1
<i>Aconitum lycoctonum</i> subsp. <i>ranunculifolium</i>	E1	.	.	2	1

Zaporedna številka popisa (Number of relevé)		1	2	3	Pr.
<i>Cirsium carniolicum</i>	E1	.	.	+	1
Aremonio-Fagion					
<i>Scopolia carniolica</i>	E1	+	.	.	1
<i>Vicia oroboides</i>	E1	+	.	.	1
<i>Anemone trifolia</i>	E1	.	.	+	1
<i>Cyclamen purpurascens</i>	E1	.	.	+	1
<i>Helleborus niger</i>	E1	.	.	+	1
Tilio-Acerion					
<i>Lunaria rediviva</i>	E1	1	+	.	2
<i>Acer pseudoplatanus</i>	E2a	.	.	+	1
<i>Acer pseudoplatanus</i>	E1	+	.	.	1
Fagetalia sylvaticae					
<i>Galeobdolon montanum</i>	E1	1	1	.	2
<i>Mercurialis perennis</i>	E1	+	1	.	2
<i>Scrophularia nodosa</i>	E1	+	+	.	2
<i>Dryopteris filix-mas</i>	E1	+	.	1	2
<i>Mycelis muralis</i>	E1	.	1	+	2
<i>Dentaria pentaphyllos</i>	E1	+	.	.	1
<i>Poa nemoralis</i>	E1	+	.	.	1
<i>Prenanthes purpurea</i>	E1	.	1	.	1
<i>Heracleum sphondylium</i>	E1	.	1	.	1
<i>Allium ursinum</i>	E1	.	+	.	1
<i>Lilium martagon</i>	E1	.	+	.	1
<i>Petasites albus</i>	E1	.	.	3	1
<i>Campanula trachelium</i>	E1	.	.	1	1
<i>Galeobdolon flavidum</i>	E1	.	.	1	1
<i>Actaea spicata</i>	E1	.	.	+	1
<i>Carex sylvatica</i>	E1	.	.	+	1
<i>Galium laevigatum</i>	E1	.	.	+	1
<i>Pulmonaria officinalis</i>	E1	.	.	+	1
<i>Salvia glutinosa</i>	E1	.	.	+	1
Quercu-Fagetea					
<i>Aegopodium podagraria</i>	E1	1	.	.	1
<i>Viola riviniana</i>	E1	.	.	+	1
Vaccinio-Piceetea					
<i>Luzula luzuloides</i>	E1	+	.	.	1
<i>Maianthemum bifolium</i>	E1	.	.	1	1
<i>Oxalis acetosella</i>	E1	.	.	1	1
<i>Luzula luzulina</i>	E1	.	.	+	1
Elyno-Seslerietea					
<i>Betonica alopecuroides</i>	E1	.	.	+	1
Molinio-Arrhenatheretea					

Zaporedna številka popisa (Number of relevé)		1	2	3	Pr.
<i>Geranium phaeum</i>	E1	1	.	.	1
<i>Galium mollugo</i>	E1	+	.	.	1
<i>Pimpinella major</i>	E1	.	.	+	1
<i>Trollius europaeus</i>	E1	.	.	+	1
<i>Thlaspietea rotundifolii</i>					
<i>Adenostyles glabra</i>	E1	.	.	1	1
<i>Astrantia carniolica</i>	E1	.	.	+	1
Mahovi (Mosses)					
<i>Ctenidium molluscum</i>	E0	.	.	+	1
<i>Schistidium apocarpum</i>	E0	.	.	+	1

A – apnec (Limestone); L – laporovec (Marlstone); K – rjava pokarbonatna tla (brown calcareous soil); R – rendzina (Rendzina).

RAFAEL TERPIN, BRANKO ZUPAN, POLONA STRGAR,
PETER STRGAR & IGOR DAKSKOBLER

Viola pyrenaica Ramond ex DC.

Novost v flori Karavank in nova nahajališča v Julijskih Alpah

Novelty in the flora of the Karavanke range and new localities in the Julian Alps

- 9648/1** (UTM 33TUM93): Slovenija: Primorska, Julijske Alpe, nad pl. Zapotok, strma rama pod Grivo, 1620 m n. m., kamnito subalpinsko travnišče, *Avenastro parlatorei-Festucetum calvae*. Leg. & det. I. Dakskobler, Polona in Peter Strgar, 27. 7. 2012 in I. Dakskobler, 14. 8. 2012. Novo nahajališče v že znanem kvadrantu, prvo znano nad Zadnjo Trento.
- 9649/2** (UTM 33TVM14) Slovenija: Gorenjska, Krma, Zasipska planina, okoli 880 m n. m. Det. B. Anderle, 11. 5. 2011, avtorjev popis.
- 9749/1** (UTM 33TVM12) Slovenija: Gorenjska, Bohinj, Ukanc, vzhodje Pršivca nad Bohinjskim jezerom, blizu izvira Govic in na meliških proti Ukancu, od okoli 560 do 650 m n. m., na več krajih. Det. B. Zupan in I. Veber, 3. 5. 2009, potrdil B. Zupan, 30. 3. 2011, popisi avtorjev. Nova nahajališča v že znanem kvadrantu.
- 9749/2** (UTM 33TVM22) Slovenija: Gorenjska, Bohinj, Nomenj, ob cesti proti Bitnjam, 490 m n. m. Det. B. Zupan in I. Veber, 19. 5. 2010, popis avtorjev. Novo nahajališče v že znanem kvadrantu.
- 9550/4** (UTM 33TVM34) Slovenija: Gorenjska, Karavanke ob poti na Stol, med Žirovniško in Zabreško planino, gruščnat stožec, porasel s kranjsko krhliko (*Rhamnus fallax*), 1260 m n. m. Leg. & det. I. Dakskobler, I. Veber & B. Zupan, 30. 8. 2012 in B. Anderle & I. Dakskobler, 28. 3. 2012, LJS; ob poti na Stol, Monštranca nad Valvasorjevim domom,